

DOMOVINA

Uredništvo

Jena Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

K vojaškim naborom.

Vojaški nabori so se že začeli. Naši mladeniči stopajo pod mero, da bi se iz njih srede dopolnile vrste onih, kateri morajo za tri leta opustiti svoj poklic ter se ločiti od meščanskega življenja, njega pravic in svobode in pozabiti na svoj „jaz“ ali na svojo osebnost. Niso dovolj le milijoni, katere požira militarizem za nove in nove kanone in druge podobne reči, katere imajo namen braniti kulturno državo XX. stoletja ter jo vzdrževati na „višini svojega časa“; najbolj zdravi sinovi naroda morajo ji tudi plačati davek v obliki svojih najboljših telesnih in duševnih moči ter je žrtvovati oni državi, kateri so naše pravice tako malo mari. Se li naši mladeniči zavedajo teh žrtev in stopajo li pred naborne komisije s samozavednim, ponosnim pogledom in leđeno mirnostjo na ta način možato protestujoč proti krvnemu davku? O nikakor ne! — Zopet bomo videli opite, opotekajoče se postave, čudno „ozaljšane ali nakitene“ klobuke s celo maso papirnatih „pušeljev“ in podobnih smešnosti, spremljali je bodo premnogokrat klaverni sprevedi z godbo ali vsaj s harmoniko. Razlegal se bo vrisk in tulenje nesmiselnih popevk. In tako se ponižuje eden od žalosti drugi od veselja doli do stopnje živali, da še celo ponosen je na to — in dolgo se še s ponosom govori o naboru, mesto papirnatih „pušeljev“ pa zavzame modra kapa. Žalostna slika!

Nehote se tako spominjam časov, ko so se najemali soldnarsko vojsko, ko so biriči opijali mladeniče, dobro vedoč, da bi drugače ne dosegli uspeha in da bi se jim v treznem stanju dal le prav malokdo najeti za ta „soldaški stan“. Kako pa naj dandanes, ko nam je brambna dolžnost po zakonu predpisana, gledamo na naborno pijančevanje in na vse te žalostne pojave? To je pač samo pomanjkanje zavedenosti o tem, kar je na začetku povedano. Dober del krivde nosijo tudi občinski organi, kateri molče gledajo na te izgrede (občinski stražniki in uslužbenci se redko kedaj drznejo posvariti piiane, vriskajoče in razsajajoče rekrute — češ, da je to njih pravica!), včasih pa dobivajo naborniki celo denarne podpore na dan nabora.

Bil bi v resnici čas, da se krene že enkrat na boljšo pot. Morda bi bilo vendar mogoče, da bi občinski organi s sodelovanjem učiteljstva in izobraževalnih društev sklicali pred naborom shod nabornikov, na katerem bi se jim vse to temeljito pojasnilo ter bi se uplivalo na njih možatost in njih ponos. Gotovo ima vsak občinski urad toliko upliva, da bi naredil, naj se gre skupno pod nadzorstvom zanesljivega in pametnega moža v naborni kraj ter se tudi

tako zopet povrne v domačo faro. — Prizadevajmo si torej po vseh svojih močeh, da bodo te naborne „slavnosti“ ali „zabave“ ki se le premnogokrat bližajo sprostaščini, popolnoma zgignile z našega narodnega življenja. Nabori pač ne morejo biti povod veselosti in radosti, za plemenito, ublažujočo zabavo se dobi v letu dovolj drugih priložnosti.

Politični pregled.

Domače dežele.

Nemški minister Peschka je dne 1. t. m. nenadoma umrl. Bil je tipičen predstavitelj brutalno agresivnega nemštva, mož brez pomislekov in obzirov, mož drznega dejanja. Minister Peschka je spregovoril dne 27. januarja t. l. na shodu nemškega Volskvereina v Gradcu te-le besede: „O kaki končni spravi in o trajnem miru med dvema kulturno tako razvitima narodoma kakor so Čehi in Nemci ne more biti nikdargovora. Mogoče je pač kako sporazumljenje, ki bi značilo toliko kot kako premirje, boj se bode pa nadaljeval, dokler eden obeh narodov ne podleže. Upajmo, da — podpirani po svojih sorojakih iz vseh dežel, v katerih prebivajo Nemci — bomo mi tisti, ki pridejo k cilju“. Takrat so se kršč. socialci še delali, ko da se zgražajo nad toliko brutalnostjo nemškega ministra rojaka, danes je tudi ta „državna stranka“ in zaveznica naših klerikalcev sprejela to taktiko in jo baš sedaj z vso odločnostjo izvaja v parlamentu. Časi se naglo spreminjajo.

V Trstu se je doseglo med italijansko večino in slov. manjšino glede volilne reforme v tržaški obč. svet, oziroma deželni zbor sporazumljenje. Slovenska okolica dobi 12 mandatov, mestu ostane 68 mandatov. Izločile pa so se iz slov. okolice kat. občine Škorklja, Kjadin in Kjarbola. Okolica bo v dež. odboru zastopana po dveh zastopnikih. Volilci bodo razdeljeni v dva razr. Volilci, ki stanujejo v okolici, a imajo v mestu podjetja, od katerih plačujejo davek bodo volili v mestu. Pogajanja o reklamacijskem postopanju, razdelitvi mesta po okrajih in o razvrščenju volilcev po razredih še niso dovršena.

Štajerske novice.

— Slovensko gledališče v Celju. Člani slov. gledališča v Ljubljani prirede v letošnji sezoni zopet nekoliko predstav v Celju, Mariboru in Ptuj. Prva predstava v Celju se vrši v soboto, dne 9. maja. Repertoar obsega igre, najbolj uspele v letošnji gledališki dobi. Na repertoaru je tudi ope-

reta „Mamzell Nitouche“ Uvedel se bo abonement na tri predstave.

— Občni zbor Slovenskega trgovskega društva se je vršil včeraj 3. t. m. ob dveh pop. v Narodnem domu v Celju ob mnogobrojni udeležbi trgovcev, trgovskih pomočnikov in podpornih članov iz Celja in okolice ter iz drugih krajev Spodnjega Štajerskega. Trgovsko društvo „Merkur“ iz Ljubljane je zastopala deputacija treh članov in sicer gg. podpredsednik S. Škerbinc, Golob in Volk. Zborovanje je otvoril predsednik g. Stermecki s primernim govorom; pozdravil je posebno drage nam ljubljanske goste. O društvenem delovanju v minolem letu je poročal tajnik g. Jagodič. V svojem vestnem in temeljito sestavljenem poročilu je omenil najprej vseh za trgovstvo sploh in za naše trgovstvo še posebno važnih dogodkov v minolem letu. Društvo si je pošteno prizadevalo, vzbujati v svojih članih zanimanje za trgovski stan in za vsa važna stanovska vprašanja. Odbor je imel 9 rednih sej in več sestankov. Posredovalnica za službe vestno posluje, v tem jo podpira tudi bratsko društvo „Merkur“ v Ljubljani, žal da se je delodajniki še vse premalo poslužujejo ter se še vedno obračajo na nemške javne in privatne podobne institute, ko jim treba trgovskih pomočnikov in uslužbencev. Za povzdigo domačega trgovstva se je sklenilo delovati s priobčevanjem skupnih inseratov slov. trgovcev in obrtnikov na Spod. Štajerskem v domačih listih; v ta namen se nabira tudi poseben fond ter bi bilo želeli, da se važnost tega postopanja splošno spozna in prizna ter nas izdatnejše podpira nego do sedaj. Slov. trg. društvo je skrbelo tudi za to, da je svojim članom dajalo brezplačno pravne nasvete v vseh vprašanjih, v katerih so se obračali na odbor. Zato gre hvala g. dr. Božiču. Vseslovenskega trg. shoda se je naše društvo dostojno udeležilo; dne 20. julija l. l. so bili skoro vsi celjski in prav mnogo slovenskih trgovcev iz vseh krajev Spod. Štajerja v Ljubljani. G. Smertnik je poročal na shodu o trgovskih razmerah na Spod. Štajerskem. Tekom leta je odbor sestavil pravila za trgovsko bolniško blagajno, o katerih se bode pozneje razpravljalo. Na korist nameravane bolniške blagajne je društvo priredilo o pustu plesno veselico, katera je dala 147 K čistega dobička. Ako bodo sestavljena pravila na današnjem zboru sprejeta in ako nam je vlada v kratkem odobrila, namerava naše društvo proslaviti 60letnico cesarjevega vladanja z ustanovitvijo Trgovske bolniške blagajne za Spodnje Štajersko v Celju. Na to je tajnik še poročal o potrebi trgovskih šol in nadaljevalnih šol za trgovske in obrtne vajence, o zakonski uredbi delavnika, dosedaj je pač postavno določeno, da morajo

imeti uslužbenci 10 ur nepretrganega počitka, ni pa določena tudi dolžnost delavne dobe; istotako niso vajenci postavno zavarovani pred izkoriščevanjem, ker ni v zakonu določeno, v katerem številnem razmerju morajo biti redno in polno plačani pomočniki in vajenci ali praktikanti pri enem in istem delodajniku. Ta nedostatek nekateri izkoriščajo v toliki meri, da uporabljajo neplačane vajence za naravnost hlapčevska dela in je potem, ko bi jim morali dajati plačo, v svoji stroki neizvežbane odpuste, naj si iščejo delo drugod, sami pa si najmejo nove žrtve. Proti temu in proti zlorabi strokovno neizvežbanih prodajalk se bodo morali trgovski pomočniki potom svojih organizaciji braniti; poskrbeti bodo morali za ureditev gospodarskih razmer, za ceneni kredit, da jim bode mogoče se postaviti na lastne noge itd.

Poročilo je bilo vzeto z odobravanjem na znanje. Sklenjeno je bilo stopiti z Narodnim svetom v zvezo, da bi se tudi pri nas začelo misliti na dejanski odpor proti navalom nemških napadalnih društev na naše ozemlje.

Na to prečita blagajnik g. Anderwald svoje poročilo. Občni zbor mu da vsled poročila računskih pregledovalcev absolutorij. Istotako prečita poročilo o bolniškem fondu. Na to se je izvršila volitev novega odbora; ki je bil izvoljen z vsklikom. Predsednikom je izvoljen zopet g. Stermecki v odbor pa gg. R. Diehl, Strupi, Ant. Kolenc, Iv. Ravnikar, Ant. Cvenkl, Lov. Petovar, Iv. Krammer, Fran. Lipej, And. Anderwald, J. Jagodič, Fr. Leskovšek, R. Salaba, J. Smertnik, dr. Ant. Božič, Vek. Hotko, J. Izlakar.

Na to je poročal g. dr. Božič o premeni društvenih pravil. Predlagane premene so bile vse sprejete. G. Jože Smertnik je poročal o pravilih trgovske bolniške blagajne. O teh pravilih se je vnela jako živahna podrobna debata, v katero so posegli vsi trije ljubljanski tovariši, kateri so nam po svojih skušnjah dali marsikak dober migljaj in nam nasvetovali marsikatero korekturo. Razprava je trajala do 6. ure. Pravila so odobrena in Slov. trgovsko društvo je dobilo nalog, predložiti je vladi v potrjenje in ukreniti vse potrebno, da se nova bolniška blagajna čim prej osnuje in da začne čim prej poslovati. V svojem zaključnem govoru se predsednik obrača na vse člane, da stori vsak svojo dolžnost, da bode mogoče danes storjene sklepe čim prej oživitvoriti; od nas samih, naše delavnosti in naše stanovske in narodne zavesti je odvisna tudi bodočnost bolniške blagajne.

— Koncert in gledališka predstava v korist „Sokolskega doma“. Včeraj zvečer smo imeli v svoji sredi goste pevce in pevke iz bližnjega nam Šentjurja ob juž. žel., kateri so nam z združenimi močmi s Celjani vred pri-

pravili prav lep večer. Naj je nastopil ženski ali moški ali pa mešan zbor, naj je pela gđ. E. Černovšekova, ali pa g. Vargazon, zbori in solisti, so se skazali prav dobro izvežbane pevce ter so opravičenost svoje pevske slave na novo potrdili. Za ta umetniški užitek pa jim je bilo občinstvo zelo hvaležno ter je svoje hvaležnost izražalo z burnim aplavzom. Največ zanimanja in užitka je vzbudila dr. Jos. Ipavičeva „Urica“, katero je skladatelj osebno dirigiral. Na splošno zahtevanje je točka morala biti ponovljena. Skladatelj je bil izročen laborov venec. Tudi celjski salonski orkester, ki smo ga že parkrat slišali je dobro izvršil svojo nalogo ter smemo pričakovati, da se spopolni in usovrši pod vodstvom svojega požrtvovalnega kapelnika g. Kvedra, ki je kot glasbenik že vsem prav dobro znan.

Po krasnem glasbenem vžitku pa nam je poskrbel g. Rafko Salmič z bave z gledališko predstavo: „Nočna služba“. Med igralci naj imenujemo v prvi vrsti g. Rafko Salmiča samega, kateri je svojo ulogo z znano virtuoznostjo rešil. Po predstavi se je mladi svet nekoliko zavrtel; ples je bil živahen, občinstvo prav dobre volje, udeležba primerno dobra. Z. N.

— **Bralno društvo v Gaberjih** priredi v nedeljo 10. maja ob 4. uri popoldan v prostorih g. A. Fazarinca na Ostrožnem gledališko predstavo na kar se že danes slavno občinstvo opozarja.

Natančni vspeled prihodnjici.

— **Sestanek autonomnih uradnikov**, kateri je bil za včeraj napovedan v Maribor, se ni mogel vršiti vsled premale udeležbe.

— **Umrli** je v Ljutomeru v soboto ob 4. uri zjutraj g. Iv. Kukovec, načelnik okrajnega zastopa. Pogreb se je vršil danes popoldan. N. v m. p.!

— **Županom v Št. Pavlu pri Preboldu** je izvoljen g. Fr. Cilinšek, ker je dosedanji župan g. J. Cajner odstopil.

— **Umrli** je v Arji vasi abiturient g. Fr. Drev. Pogreb je bil v soboto. Škoda mladega življenja! N. v m. p.!

— **Iz Maribora.** Prirediteljev poddravske podružnice akad. fer. društva „Prosvete“ v Mariboru je zelo povoljno uspela. Videli smo polnoštevilno zbrano ne le mariborske Slovence temveč tudi mnogo gostov iz Ptuj, Celja, Dravske doline, Zg. Radgone, celo iz daljnega Zidanega mosta. G. phil. Franc Mravljak je z lepimi besedami orisal nastanek akad. fer. društva „Prosvete“ sploh in vzroke, ki so dovedli nar. radikalno dijaštvo do te organizacije, nato pa se je ukvarjal z delovanjem poddravske podružnice, ki je pokazala vključ malednu številu svojih članov izredno živahno delovanje. Ustanovila je doslej 9 javnih ljudskih knjižnic in prevzela 3 v oskrbo, katere je ustanovil glavni odbor. Mi se moremo le pridružiti njegovim željam, naj bi zlasti naša inteligenca podpirala to plemenito narodno delo, saj je njegove dobre posledice in potrebo govornik dovolj jasno utemeljil in smo tudi mi v našem listu to že večkrat storili. Pozneje se je zvršil koncert. Splošen utis podajanja posameznih točk je bil zadovoljiv. Zlasti ste želi pevski točki moškega zbora pod vodstvom g. phil. Beraniča obilo priznanja. Očaral je pa krasni bariton solo z „Mornarjem“.

Salonski orkester je bil izvrsten; žal, da smo slišali le „Venec slovenskih pesmi“; drugega komada se ni moglo svirati, ker jeden sotrudnik vsled nepotrebne natančnosti nekega g. ravnatelja ni smel nastopiti. Prvič se je uprizorila Lahova trodejanka „Iz dijaškega življenja“. Ta trodejanka nosi še mnogo znakov dramatičnega prvenca,

vsled česar zelo trpi. Igralci so se vsi po svojih močeh potrudili; poleg starih dobrih znancev g. Marina (Grozdnik), g. Plapišek (dijaška gospodinja) in gospe Marinove (Barba), g. Medveda (potovalec), katerih nam pač ne bo treba posebej pohvalno omenjati, so jako ugajali gospdč. Ida Weixl (Lenica), gospdč. Iv. Weixl (Mici) in gg. phil. Mravljak (Ivan Slavinko) ter iur. Brunčko (Brinjar). Ostali so imeli manjše vloge. V drugem dejanju je ugasila v dvorani luč popolnoma, kar je naredilo zelo mučen utis, ker so bili vsi obrazi igralcev v temi. Po predstavi se je razvil izredno animiran ples, ki je trajal do ranega jutra. Podravska podružnica „Prosvete“ si je pridobila s to veselico ne le lepega moralnega uspeha temveč tudi najbrž izdaten gmoten uspeh.

— **„Prosveti“** so darovali od 25. aprila do 2. maja t. l. za podravske odsek g. dr. Iv. Benkovič, odvetnik v Brežicah 5 K; za celjski odsek g. Fr. Roblek, drž. Poslanec 10 K in g. dr. A. Žizek, zdravnik v Ormožu 5 K. Iskrena hvala!

— **Iz Trbovelj.** Popolnoma opravičeno je grajal „Nar. list“ in z nekaj besedami tudi „Domovina“ vsebino misijonskih pridig v Trbovljah. Ker „Sl. Gosp.“ (ali g. Lončarič?) ne ve stvarno ničesar odgovoriti, psuje tako-le: „Za njuno (obeh časnikov) zmerjanje (notica „Domovine“ je dejstvo suho konstatirala) se zmenimo toliko kakor za pasje lajanje. Omenimo samo, da njun dopisnik ni vreden odvežati jermenov s čevljev jezuitov, ki so vodili sv. misijon.“ — „Ostravsky Dennik“ poroča, kakor čitamo v „Času“ šte. 114, da je cela okolica mesta Karvina v Šleziji strašno razburjena vsled dogodka, ki se je zvršil pred nekaterimi dnevi v Karvinu. V mestu Karvinu so naseljeni jezuiti, kateri s svojim delovanjem zastrupljajo celo okolico. Jeden izmed njih je bil poklican k umirajoči jetični deklici v Karvinu, da bi jo spovedal in previdel z zakramenti za umirajoče. Sorodniki so pripravili vse za to svečanost in pustili patra z dekletom samega. Ker pa se je duhovnik predolgo pri umirajoči mudil, so postali nemirni in so šli v sobo. A z grozo so se prepričali, da je pater umirajočo dekle pesilil. Sorodniki so patra takoj ovadili in se vrši proti njemu sodnijska preiskava. — Gosp. kaplan Lončarič, samoobsebi je umevno, da naš dopisnik ne reflektira na „odvezanje jermenov“ duhovnim sobratom tega jezuitskega zločinca.

— **„V boj proti naprednjaškemu mračnjaštvu, proti predsodkom in lažem z orožjem nepristranske znanosti!“** S temi besedami kliče glavno glasilo duhovstva na Slovenskem svoje ovčice pod svoje zastave. Priporoča in hvali jim najnovejše delo dr. Grudna, profesorja bogoslovja v Ljubljani. Da se Grudna in njegovo delo ne more po klerikalno hvaliti, ne da bi se blatilo Trubarjeve čistilce in Trubarja samega, se samo po sebi ume. „Dober okus je najbolj vzvišen stvor civilizacije“ pravi Taine, v redakciji „Slovenca“ pač nimajo dobrega okusa! — O „nepristranosti“ in duhu dr. Grudne učenosti nam pričajo te le njegove besede: „Nositelj in glavni opori verskega življenja pa sta (v XV. stoletju) plemstvo in meščanstvo. Od nju je odvisno cerkveno delovanje v vseh svojih pojavih, in ko nastopata kot pospeševatelja cerkve, ji tudi h kratu določata smer. S tem pa se je že v cerkvi ukoreninilo ono zlo, ki je pozneje za časa reformacije povzročilo neizmerno škodo — oblast lajštva nad duhovstvom in vso cerkveno upravo.“ Tu tiči jedro

te „neodvisne“ vede. Laiki, to je verniki naj bodo ovčice, ki se dajo striči, molzti in goniti kamor in kakor se njih pastirjem, to je duhovnikom zljubi; ovčice ne smejo imeti ne svoje volje, ne svoje sodbe in nikakega vpliva ne na duhovstvo ne na cerkveno upravo; vernik naj plačuje in uboga, duhovnik naj ukazuje in ga vodi po svoji volji in pameti ali pa tudi nespameti. Tako je bilo in tako je tudi še danes in to se zdi tem „nepristranskim“ znanstvenikom edino prav. V prvotni cerkvi in v moderni protestantski tega ni, kajti cerkev je za vernike in ne verniki za cerkev, zato mora cerkev vpoštevati voljo in potrebe svojih članov. Prvi krščani so si sami volili duhovnike, protestanti si jih volijo še danes in imajo še danes vpliv in kontrolo nad upravo cerkvenega premoženja. Pri nas mora pa „ovčica“ plačevati, vbogati in molčati, kaplani morajo višjim duhovnikom nasproti molčati — in gospostvo nad cerkvenim denarjem in premoženjem in nad cerkveno politiko — o cerkvenem verstvu je danes težko govoriti — imajo samo papež in škofje — sploh mogotci, ki vladajo brez nadzorstva in brez ugovora od katere koli strani. In to naj bi bilo zdravo stanje? — Kako se gospodje borijo proti „naprednjaškemu“ mračnjaštvu, beremo že v nastopnem stolpiču istega duhovniškega glasila, tam stoji: **ritualni umor.** Wittingav (po češki se imenuje Třebonj pa nič ne dene, Wittingav je bolj katoliško-znanstveno). Tu se je govorilo, da je došel na nekega juda zabojski truplom neke dvajsetletne deklice itd. sodna komisija je dognala, da so govorice neutemeljene itd.“ Čemu torej ves telegram? Morda pa vendar ne iz zgolj krščanske ljubezni do judov, ki so tudi naši bližniki, katere bi tudi po rimsko katoliški veri morali ljubiti. katerim bi pa „Slovenec“ prav od srca privoščil kak „pogromček“ kakor kje v Odesi ali v Kišinevu na Ruskem. O ta katoliška človekoljubnost in dobrosrčnost ne pozna nikakih mej. In ali nepristranska katoliška veda še veruje na ritualne umore? Radi bi slišali vaše odkritosrčno in katoliško znanstveno utemeljeno mnenje o tem, vi edino autorizirani razpečevalci prave in pristne morale.

— **Iz Brežic.** Posojilnica v Brežicah naznanja, da je znižala od 1. junija 1908 naprej obrestno mero pri posojilih na 6%, pri hranilnih vlogah pa na 4 1/2%.

— **Jezikovni boj na Koroškem.** Zadnji petek so vložili državni poslanci dr. Šusteršič, Grafenauer in tt. v državnem zboru interpelacijo, ki se glasi:

Dne 21. aprila je bila pri okrajnem sodišču v Celovcu sodnijska obravnava, pri kateri sta za obe slovenski stranki posredovala slovenska odvetnika, ki sta se naravno hotela posluževati slovenskega jezika. Svojevoljnosti sodnika se je zljubilo določiti, da se morata oba odvetnika posluževati samo nemškega jezika. Ko sta odvetnika dalje govorila slovenski, odzval jima je sodnik besedo in razglasil sklep, da se razprava preloži na nedoločen čas, k prihodnji obravnavi pa se povabita stranki osebno ter se bo razpravljalo z njima brez odvetnikov. To je sodnik mešanega celovškega okraja, v katerem prebiva 13.000 Slovencev. Take samovoljnosti slovenski narod ne more mirno sprejeti in je zato pripravljen k najsrajnejšemu odporu. Nujni predlog predlaga: Vlada se poziva, z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, izvršiti nemudoma in tako varovati po zakonu zajamčeno enakopravnost slovenskega naroda.

„Korošec“ piše k temu krivičnemu postopanju celovškega sodnika: „Ali čaka g. predsednik (celovškega sodišča) na to, da pridejo kmetje sami pred sodno palačo povedati glasno in jasno, da si ne dajo vzeti najnavadnejših človeških pravic!... Zdaj nam more pomagati samo (složen) nastop in pa složno delo poslancev. Radi in hvaležno bomo vzeli naznanje, ako bo g. dr. Šusteršič v svojem klubu vendar enkrat resnično narodno delal. Narod koroški pričakuje in zahteva sad zveze med gg. Grafenauerjem in dr. Šusteršičem!“ Bojimo se, da Korošci tega sadu ne bodo čakali in tudi ne skupnega nastopa vseh slov. poslancev. Šusteršič in Korošec pripustita raje, da se ves slovenski narod penemči kakor da bi kedaj v kaki še tako važni zadevi nastopila skupno s slovenskimi naprednimi poslanci.

— **Iz Mozirja, 29. aprila.** Znani nam dopisnik se v zadnjem „Slov. Gospodarju“ zopet zaganja v našo občino in požarno brambo. Menda še ni dobil dovolj po prstih. Kar ni, pa še lahko se zgodi! Na te napade se nam ne zdi vredno več odgovarjati. Toda gospodom zvezarjem bomo mi pogledali enkrat za kulise. Kaj pa se godi v „vaši“ občini? Zakaj noče „vaš“ župan sklicati seje, pri kateri bi se morale sklepati o neki važni obč. zadevi? In ali se pri vas obč. tajnik za 6 mesecev naprej ali nazaj plačuje? Nikar si ne mislite, da bomo zmiraj molčali kakor dosedaj; ako hočete imeti boj, ga bode imeli. (Po potrebi nadaljevanje.)

— **Interpelacijo v državnem zboru.** Poslanec Korošec in tt. so interpelirali ministra notranjih zadev zaradi izključenja Slovencev in duhovništva pri snovanju društva za mladinsko oskrbo v Mariboru. — Poslanec Marckhl in tt. so interpelirali železniško ministerstvo zaradi prometnih razmer na železnici Grobelno-Rogatec.

— **Iz Nazarja.** Na Velikonočni ponedeljek je vprizorilo „Kat. slov. izobraževalno društvo“ v Nazarjih dve gledal. predstavi v Lokah. Čisti dobiček je bil namenjen za olepšavo loške kapelice. Gotovo lep, potreben in plemenit namen; žal da so bili nekateri naši kmetje drugačnega mnenja. Pa kaj se je treba meniti za te kmete — si je mislil nežni pater Anzelmi; sukal svoje cigarete mirne duše naprej in razpošiljal vabila za to pomembno slavnost po širni slovenski in nemški zemlji, še celo v pravoslavno Črnogoro. Po predstavi, čije čisti dobiček je bil namenjen v čast in proslavo Matere božje, se je slišalo iz gostilne hripavo petje: „Vse zalumpamo, vse zažehamo, potem pa greme pijan domu.“ Pravijo da jim ni preostalo po predstavi prav nič čistega dobička, še premalo hodi denarja. O joj oče Anzelmi!

— **Cene klavne živine v Gradcu,** dne 30. aprila. Na sejem je bilo prignanih 1246 glav. Cene za vole stalne, za krave nekaj slabše. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 38—44 K, napol pitani voli 35—37 K, suhi voli 29—34 K, voli za pitanje 33—36 K, pitane krave 28—34 K, napol pitane krave 23—27 K, suhe krave 15—22 K, biki 26—28 K. Tuji kupci so kupili 582 glav, največ Tržičani (243 glav).

— **Tudi ptujski abderiti** so se za celjskimi zganili. V ptujskem obč. svetu se je sprejela resolucija znanega odvetnika Plachkega (kateri živi od slovenskih grošev), ki ugovarja ustanovitvi višjega dež. sodišča v Ljubljani, slov. vsučilišču in razširjenju celjske nižje gimnazije. Predrznost in nesramnost naših nemškutarjev je od dne do dne večja in treba bo naj-

energičnejšega odpora. Gospodje čutijo, da jim je začela teči voda v grlo — to bi naj bil opomin za nas, da svoj boj proti njim z združenimi silami poostriamo.

— **Ureditev Savinje pri Celju.** Minul teden je posebna komisija na ukaz poljedelskega ministerstva pregledala načrt za ureditev Savinje pri Celju. S tem se torej to za Celje važno vprašanje približuje svoji rešitvi.

— **Imenovan je poročnikom murosopoljski rojak, g. Jože Petovar,** doslej poročn. namestnik pri pešp. št. 66. — Poročnikom je tudi imenovan g. Miljko Jug, sin nadučitelja g. V. Juga v Podovi, doslej poročn. namestnik pri domobranskem pešp. št. 23.

— **Katoliška morala.** „Kdor je osramotil nedolžno dekle, obljubujoci zakon, ne da bi resno mislil spoiliti to obljubo, je tudi ni dolžen spoiliti, ako je znatno imenitnejši in bogatejši ko dekle.“ Tako uči sv. Alfonz Liguori v „Theologia moralis“ IV. 642—643. Ni čuda, da se po tej morali ravna gotovi najboljši „branitelji vere“ na Sp. Štajerskem.

— **Včerajšnji shod „Narodne stranke“ v Zidanemmostu.** Ker je okrajno glavarstvo v Celju zabranilo javni shod* „Narodne stranke“ v Zidanemmostu, sklical je tamošnji krajni odbor „Nar. stranke“ dne 3. t. m. ob 9. uri dop. shod po § 2 zborovalnega zakona v prostorih g. Juvančiča. Mnogobrojni večinoma iz Zidanemmostu in okolice došli zborovalci izvolili so za predsednika g. Jožefa Pečnika. Po kratkem nagovoru predsednika, obrazložil je g. dr. Gvidon Sernec iz Celja sedanji sistem volilnega reda za deželni zbor štajerski, objavil, da stoji „Narodna stranka“ na stališču splošne in jednake volilne pravice in je povdarjal, katere zahteve bi se za sedaj dale uresničiti.

Gosp. Miha Čobal se je izjavil v imenu socijalnih demokratov za takojšnje uvedenje splošne in jednake volilne pravice na kar se je sprejela jednoglasno resolucija, ki se glasi:

„Slovenski delavci in slovenski kmetje zbrani po § 2 zbor. zak. na shodu v Zidanemmostu odločno zahtevajo odpravo sedanjega volilnega reda za deželni zbor s svojimi zastarelimi privilegiji in uvedenje splošne in jednake volilne pravice za volitve v deželni zbor.“

Nato je zopet g. dr. Gvidon Sernec iz Celja podal kratek pregled boja za nadučiteljsko mesto v Zidanemmostu, povdarjal, da je krajni šolski svet v Zidanemmostu. v soglasju z voljo tukajšnjega prebivalstva predlagal na I. mestu izvrstnega pedagoga in šolnika, da pa je okrajni šolski svet v Laškem, tako se sliši, zavrgel brez zakonitih in stvarnih razlogov popolnoma opravičen predlog tega prebivalstva, ki šolo vzdržuje in pozna lokalne potrebe.

Odločno je protestiral proti mnenju na višjih mestih, da Slovenec, ki se ne sramuje svoje materinščine, ne bi bil sposoben kandidat za slov. šolo v Zidanemmostu. Zahteva Slovenca za to šolo in ne politikujočega nasprotnika, ki bi deloval v smislu nemškega Volksrata in zasejal razpor med mirno tukajšnje prebivalstvo. Povdarjal je, da za imenovanje ne smejo biti merodajni šovinistiški in nemškonacionalni polit. momenti. Slov. učitelj mora priti med rojake na slovensko šolo, ker je tu, njegovo mesto.

Gospod Čobal je povdarjal, da socijalni demokratje niso narodne izdajice tudi oni si žele na šolo Slovenca,

ki bode otroke vzgajal v značajne in razumne može.

Nato se je sprejela po daljši živahni debati jednoglasno sledeča resolucija:

„Po § 2 zbrani zborovalci odločno zahtevajo, da se pri imenovanju za nadučitelja v Zidanemmostu ozira na željo kompetentnega krajnega šolskega sveta v Zidanemmostu, da se imenuje mož na to mesto, ki bode dobro in vsestransko vzgojeval otroke in kateri naj bode vzet iz sredine slovenskega naroda, ker le tak mož bode mogel delovati v zgoraj imenovanem smislu.“ K koncu se je sprejela še resolucija, ki zahteva razširjenje šole v Zidanemmostu iz tro- v štirirazrednico.“

Shod, ki se je zvršil v najlepšem soglasju, ter se je na to zaključil.

Upamo, da se bo tako jasn izraz ljudske volje tudi upošteval na višjih mestih.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je daroval g. Franc Šetinc, nadučitelj na Prevorju pri Pilštanju 3 K 40 vin., katere je nabral 5. jan. 1908 ob prijeteljskem sestanku v župnišču na Prevorju. Prisrčna hvala!

— **Obesil se je v Maribu v petek** dopoldne 63 letni trgovec z obleko A. Wölfling.

— **V Ribnici na Pohorju** se je ožgal otrok žagarja Stepišnika tako hudo, da je umrl. Tudi deklica vdove Tomažič se je strašno opekla, ker se ji je vnela obleka. Stariši, pazite na svoje otroke! — Občinski odbor je zasadil pod obč. hišo jubilejno lipo.

— **Smrti padec.** Pri Sv. Urbanu pri Ptuju je padel trgovec s sadjem, g. Martin Veršič, tako nesrečno, da se je ubil.

— **V Leskovcu** so se fantje na Markov dan po procesiji tako stepli, da so bili trije težko ranjeni na glavi in prsih. Orožniki so nekaj fantov zaprli, ranjence pa za silo obvezali. Več izobrazbe med te mladeniče — in prenehali bodo taki nastopi.

— **Imenovana** je poštna ekspeditrica gđ. Terezija Kavčič poštini oficijantini 10. pl. r. v Konjicah.

— **Iz Maribora.** Za drugo zasedanje mariborskega porotnega sodišča je imenovan predsednikom g. Ludvik Perko, namestnikoma pa gg. dr. Fr. Vovšek in A. Morocutti.

— **Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“** bi naj prirejali marljivi gg. učitelji oz. učiteljice s šolskimi otroci tombole, gled. predstave itd. Mozirje je dalo lep vzgled; naj mu slede druge šole!

— **Še enkrat okrajni glavar Vistarini.** Drž. poslanec Benkovič in tt. so vložili v državnem zboru interpelacijo zaradi ustavljene sodne preiskave proti brežiškemu glavarju Vistariniju. Minister je priznal, da glavar Vistarini l. 1905 res ni razdelil oškodovanim posestnikom dolžnih vsot tako kakor je bilo podpisano. Graška namestnija je izročila dotične akte državnemu pravdnistvu, katero je stvar preiskalo in slednjič kazensko postopanje proti glavarju ustavilo. Imenitno je vsekako slišati vzroke, kateri so napotili državno pravdnistvo do tega sklepa: Obdolžencu se ni mogel dokazati namen goljufati, ker se ni mogla ovreči njegova trditev, da je zato izplačal manj podpore, ker je del podpornega denarja založil in zategadelj ostala vsota ni zadostovala. Ta njegov zagovor je podpiralo dejstvo, da je obdolženec dodal podporam 200 K iz lastnega žepa in da je izplačal podpore, katerih ni vračunal. Vistarini bi bil tudi oproščen, ako bi se mu poneverjenje dokazalo (je dejal minister), ker se je takoj obvezal, da pokrije cel priman-

kljaj in je to tudi storil. Ni se ga moglo zasledovati tudi radi zlorabe uradne oblasti, ker obdolženi glavar ni imel namena koga oškodovati. — Vistarini je bil pač nemški okrajni glavar...

— **Na progi Pragersko—Budimpešta** se je uvedel s prvim majem nočni poštni vlak, ki bode imel zvezo z obema nočnima brzovlakoma na Pragerskem ter bode posredoval zvezo s koroško progo. Ta vlak postane samo v postajah Središče, Ptuj in Ormož ter je s taistim že zdavnej gojeni želji ustrezno. (Vlak odhaja iz Središča ob 11. v Pragersko in ob 2'13 iz Pragerskega v Budimpešto.

— **Za dijaški podporni zaklad,** ustanovljen ob priliki 70letnice gosp. Mihaela Vošnjak je darovala Zadrzna Zveza v Celju znesek po 30 kron na mesto venca na krsto pokojnega uradnika posojilnice v Mariboru g. Alberta Avseneka.

— **Ormoška moška podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“** izvolila je v nedeljo 26. t. m. pri dobro obiskanem občnem zboru sledeči odbor enoglasno: Predsednik dr. Anton Žizek, blagajnik Ciril Geršak, tajnik Anton Porekar; namestnikom: č. gosp. Jakob Menhart, Franc Kovač, Jakob Potočnik in Jakob Zdravec. Delegatom glavne skupščine za 1908 izvoli se tudi enoglasno Adolf Rosina. Podružnica namerava z žensko podružnico prirediti letos majhno slavnost v prid družbi.

— **Kršč. soc. zveza** je dobila od kranjske vlade dovoljenje za prodajo vžigalic. To je z ozirom na društveni zakon iz l. 1867 zelo čudno dovoljenje in kranjski naprednjaki odločno trde, da je vlada kršila ta zakon na ljubo klerikalcem. Jedna roka umiva drugo — je že star pregovor.

— **Dr. Korošec** misli po raznih govoricah pri prih. deželnozbornskih volitvah kandidirati v kmečkih občinah okrajev Ormož-Ljutomer-Zg. Radgona.

— **Nerazdeljen pouk** je deželni šolski svet odklonil tudi na celjski deški okoliski šoli, kjer bi bil že iz zdravstvenih ozirov nujno potreben. Opozarjamo na to dejstvo naše deželne poslance!

Novo posojilnično poslopje na oglu graške ceste in „Ringa“ v Celju začno staviti v drugi polovici meseca maja. 16. maja začno podirati sedanja stara poslopja. — Najvažnejša pridobitev za nas bo kavarna v novem poslojpu, katere smo dosedaj v Celju težko pogrešali, še bolj pa okoličani ako so se morali muditi v Celju celi dan.

— **Divji merjasec** obrejl domačo svinjo. V Jelevcah pri Sv. Bolfanku v Halozah so obsežni kostanjevi in bukovi gozdi. Ko jeseni poberejo kostanje, spustijo svinje v hoste na pašo. Posestnik Franc Karneža je lani jesen tudi spustil svinje v gozd na pašo. Ena svinja se je tako udomačila v gozdu, da ni hotela več nazaj v svinjak in še po zimi v snegu je ostala zunaj. Priklatil se je s Hrvaškega divji merjasec in s tem sta se jako sprijateljila. Slednjič se je kmetu vendar posrečilo, da je svinjo ujel in jo zaprl v hlev. Čez par tednov je povrgla 10 lepih praseta; sedaj so stari 9 tednov ter so jako čvrsti. Ljudje jih hodijo gledat od blizu in daleč ter ponujajo kmētu visoke cene za nje. Pravijo, da so take svinje jako uporne zoper bolezn in da se rade plodijo in redijo. Divjega merjasca je ustrelil neki lovec pri Stopercih in je dobil 40 K premije.

— **Zaradi sleparske igre** so zaprli v Trstu 31 letnega natakarja J. Sodovnika, doma iz Ljubnega v Savinski dolini.

— **Sladkor** se znova podraži in sicer za 50 vin. pri 100 kg. Sladkorni

tvorničarji hočejo še pred upeljavo znižanja sladkornega davka pošteno izkoristiti odjemalce

— **Vlak je povozil delavca Faleža** v lipoglavskem predoru pri Ponikvi. Falež je bil takoj mrtev. To je tekom kratkih tednov že drugi slučaj smrti v tem predoru. Vzrok nesreče je najbrž ta, ker vlaki pred predorom nič več ne žvižgajo.

— **Prepoved goldinarske veljave.** Dunajski uradni list je priobčil odredbo, s katero se prepoveduje raba goldinarske veljave v poslovanju trgovcev in obrtnikov z občinstvom. Kdor bi se proti temu pregrešil, bo kaznovan z globo 2—200 K, ozir. z zaporom od 6 ur do 14 dni. Odredba stopi s 1. jul. v Aeljavo. — Graški listi se norčujejo iz te odredbe in pravijo, da bi bilo bolj pametno, ako bi se goldinarji začeli z zbiranjem v banko odpravljati iz prometa.

— **Iz Gradea.** Društvo „Domovina“ namerava dne 14. junija prirediti vrtno veselico s šaloigro „Pravica se je skazala“; v slučaju slabega vremena v dvorani Annenhof (Annenstr.) Želimo si zelo, da bi marljivo društvo tudi tekom letošnjega leta kaj večkrat priredilo veselice kakor lansko leto. — Časnik „Domovina“ je v Gradcu na razpolago v gostilni g. Ljud. Kosija, Idlhofgasse. Priporočamo to gostilno narodnim Slovincem! — Tamburaški zbor društva „Danica“ svira danes, dne 1. maja v „Industriehalle“.

— **Gračino Hamre** pri Majšpergu je kupil Italijan Bernardis za 250.000 K. Prejšnja posestnika Lsansky in Wolf sta jo pred leti kupila od minoritov za 108.000 K; podrla sta najlepše gozde ter sedaj še tako drago prodala. Minoriti pač niso vedeli, kaj so imeli.

— **V Terničah** (obč. Sv. Marjeta na Dr. p.) je pogorelo 23. aprila pri posestniku Mih. Kostevšku. Zgoreli so tudi vsi pridelki. Gospodar je bil ta dan na sejmu v Ptuj.

Druge slovenske dežele.

— **Goljufive italijanske igralce** zapira sedaj pridno tržaška policija. Mnogo jih je že zbežalo čez mejo v Italijo. Zapirajo tudi razne dvomljive ženske, ki so dovajale sleparjem razne nerazsodne ljudi in kavarnarje, ki so bili s to sodrgo v zvezi in sprejemali del dobička.

— **Ne dajajte otrokom vžigalic!** V Sp. Stranjah je zažgal minule dni 3 letni otrok, ki se je igral z vžigalicami posestniku Goltežu hišo. Škode je 4000 K.

— **„Balkan“**, hrvaški dnevnik v Trstu, je s 1. majem prenehal izhajati. List je imel premalo naročnikov.

— **Kranjski mesarji** so imeli zadnji četrtek v Ljubljani poseben sestanek, katerega se je udeležilo do 200 mesarjev iz cele dežele. Ustanovila se bo deželna zadruga mesarjev, ki bo zlasti posredovala pri prodaji loja in kože, ktere so zelo padle v ceni.

— **Velika nesreča** se je zgodila minuli teden v Pollakovi tovarni za usnje v Kranju. Neki 19 letni delavec je prišel preblizu transmisijkega jermena, kateri ga je zgrabil in ga je na kosce raztrgalo. Ko so stroj ustavili, so ležali posamezni udje razmesarjeni okrog, glava pa je visela na nekem jermenu pod stropom.

Svetovne vesti.

— **Znorel je veliki vojvoda luksenburški.**

* O tem se bomo še z g. okr. glavarjem o priliki pomenili. Ravnotako tudi zaradi njegove razlage društvenih shodov.

Več vozov dobre sladke

krme

proda Ferdinand Gologranc
v Gaberjih pri Celju.

279 2-1

Sprejemem takoj 282 2-1

trgovskega pomočnika

starejšo moč, prednost imajo
tisti, kateri so v železnini in
speceriji izurjeni.

Narodna trgovina
v Slovenjgradcu.

I^{ma} osle in bruse

ima naprodaj po nizkih cenah

Jožef Berlisg

v Slatini na železniški postaji

281 3-1

Oženjen

hišnik

brez otrok se takoj sprejme.
Ponudbe na upravnništvo
„Domovine“.

277 2-2

Zahvala

blagorodnemu g. dr. Červinki,
zdravniku v Braslovčah, kateri
me je s svojim trudom in
požrtvovalnostjo kakor tudi
znanjem v zdravniški stroki
rešil gotove smrti v mojej
opasni bolezni. Vsakomur ga
toplo priporočam.

Loke pri Mozirju, dne 30. aprila 1908

280 1

Franc Irman.

Vinogradniki pozor!

Jože Verbančič, trtnar

v Radomerščaku, pošta Ljutomer ima
še za oddati jako lepih **cepljenk**
in sicer: 278 1

500 komadov žerjavine (Zierfandler) na port.
5000 „ laškega rizlinka na port.
800 „ „ „ „ sol.
1000 „ „ „ „ port.

SUKNA

in modno blago
za obleke pri-
poroča firma

K. Kocian

tovarnica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

Tvorniške cene. { Vzorci franko.

Loterijske številke.

Gradec, 2. maja 1908: 49, 75, 48, 47, 83.
Dunaj, „ „ „ 81, 79, 64, 48, 15.

Kupujte narodni kolek!

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga se
tako sprejme pri **A. Majerhold**,
275 Rečica ob Savini. 3-3

Čateške toplice

276 3-3

na Kranjskem

pol ure od železniške postaje BREŽICE
(Rann) z vozom; pol ure od železniške
postaje DOBOVA peš hoda.

Akrathoterma prve vrste, toplote 40—42° R vplivajo
eminentno proti protinu, mišični in členski revmi
in njih posledičnim boleznim, kakor tudi nevralgiji,
kožnim boleznim in ranam, kroničnem ma-
terničnem vnetju, eksudatu itd.

Stanovanja in kopališki bazeni nanovo sezidani odgovarjajo
vsakim higijeničnim zahte-
vam. Gostilno je prevzel novi gostilničar, ki bo skrbel za dobre jedi in pijače,
tako da bodo tudi v tem oziru gosti za-
dovoljni. — **Kopališki zdravnik je dr. M. Juratovič.**
Vsa nadaljna pojasnila daje kopališko oskrbnništvo topli, pošta Brežice.

Savinski liker

preiskan in
preizkušen
na ces. kr.
poljedelj-
skem pre-
izkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in
gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni
napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KYEDER Žalec v Savinski
dolini, Stajersko.

13 130—45

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Novi lovski zakon

je ravno izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1.20, po pošti K 1.30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške
za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

Velika manufakturna trgovina
Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volneno in sukneno blago
v vseh barvah in kakovostih.

Perilno blago v velikanski izberi.
Izključno nizke cene.